

ชื่อวิทยานิพนธ์	ชีอะฮฺ : ประวัติ แนวคิดและอิทธิพลต่อสังคมมุสลิมในจังหวัดพัทลุง
ผู้เขียน	นายอะห์มัด อีสัน
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาและอิทธิพลของลัทธิชีอะฮฺ ที่มีต่อสังคมมุสลิมในจังหวัดพัทลุง วิธีวิจัยในครั้งนี้ ได้ยึดเอกสารและการบรรยายเป็นสำคัญ ประกอบกับการสอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกตในพื้นที่เป้าหมาย

จากการวิจัยพบว่า ชีอะฮฺเป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์ คือหลังจากท่านนบีมุฮัมมัดคือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้เสียชีวิตลง ก่อตัวจากความนิยมเลื่อมใสของบรรดาเศาะฮาบะฮฺกลุ่มหนึ่งที่มีต่อท่านอะลี อิบனுบิฏอลิบ และเห็นว่าท่านอะลี คือบุคคลที่สมควรที่สุดสำหรับตำแหน่งเคาะลีฟะฮฺหลังจากท่านนบิ กระแสดังกล่าวเดิมที่เป็นแค่เพียงความนิยมส่วนบุคคลของชนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อเสียงของคณะผู้เลือกสรร(คณะชูรอ)ส่วนใหญ่ของมวลมุสลิมสมัยนั้นมีมติเลือกท่านอูบัยกร อิบனுบิฏอลิบอะฮฺเป็นผู้นำ กระแสดังกล่าวนี้ก็เลือนลางไป โดยทุกคนต่างให้การยอมรับและอยู่ภายใต้การนำของเคาะลีฟะฮฺท่านเดียวกันอย่างเป็นทางการตลอดเรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อเกิดเหตุการณ์ท่านอุษมาน อิบนูอัฟฟานผู้เป็นเคาะลีฟะฮฺท่านที่ 3 ถูกลอบสังหารเสียชีวิตอย่างน่าอนาถ และเมื่อท่านอะลี อิบனுบิฏอลิบขึ้นมารับตำแหน่งเคาะลีฟะฮฺท่านที่ 4 ต่อจากนั้น แต่ก็มีอาจจัดการนำตัวฆาตกรลึกลับนั้นมาลงโทษได้เป็นสาเหตุทำให้ท่านมูอาวียะฮฺ อิบனுบิฏอลิบไม่พอใจจนกลายเป็นความแตกแยกและนำไปสู่การรบพุ่งต่อกันระหว่างกำลังมุสลิมด้วยกัน 2 ฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งเรียกว่าชีอะฮฺอะลี และฝ่ายหนึ่งเรียกว่าชีอะฮฺมูอาวียะฮฺ ซึ่งจากการสู้รบกันเองทั้ง 2 ครั้ง คือสมรภูมิคิฟีน (ค.ศ.657)และสมรภูมินะรอวาน (ค.ศ.658)ทำให้บรรดาเศาะฮาบะฮฺต้องเสียชีวิตไปเป็นจำนวนมากมาย

ต่อมาท่านอะลี อิบனுบิฏอลิบก็ถูกลอบสังหารเสียชีวิตอีกคนโดยนำมือของกลุ่มเคาะวาริจญ์ ท่านอัล-หะซัน บุตรชายก็ได้รับเลือกเป็นผู้นำแทน แต่เป็นอยู่ไม่นานก็สละตำแหน่งให้แก่มูอาวียะฮฺ อิบனுบิฏอลิบ เป็นผลให้ภาพแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกันของบรรดามุสลิมสมัยนั้น ได้กลับคืนมาอีกครั้ง แต่ไม่นานความเลวร้ายก็ได้ประทุขึ้นมาอีกเมื่อท่านอัล-หุเซนถูกฆ่าตายอย่างโหดเหี้ยม เมื่อคริสต์ศักราช 680 ณ แผ่นดินกัรบะลาอูในประเทศอิรัก และบรรดาสมาชิกครอบครัวของท่านถูกปฏิบัติอย่างทารุณ อันเป็นเหตุให้ความรู้สึกนิยมต่อเชื้อสายของอะลี

หรืออะสุลุลบัยต์ก็ประทุกลับกลายเป็นความคลั่งไคล้และกาลต่อมาแนวความคิดนี้ได้ปะปนกับความเชื่อต่างๆของต่างศาสนาเช่นเชื่อว่าดวงวิญญาณของพระเจ้าสถิตย์อยู่ในตัวผู้นำหรืออิหม่ามหรือเชื่อว่าอิหม่ามคือผู้ไ้บาป สามารถล่วงรู้สิ่งเร้นลับและแสดงสิ่งปฏิหารีย์ต่างๆได้เป็นต้น จนกระทั่งวิวัฒนาการเป็นความเชื่อทางศาสนาของลัทธิชีอะฮ์ในกาลต่อมา

สำหรับสาเหตุการเกิดขึ้นมาของลัทธิชีอะฮ์ในจังหวัดพัทลุง เกิดขึ้นจาก 2 สาเหตุ คือ (1) กระแสการปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ในอิหร่านเมื่อปี 1979 และ(2)การเผยแพร่ของกลุ่มชีอะฮ์จากกรุงเทพฯซึ่งมีสถานทูตอิหร่านให้การสนับสนุน และจากการวิจัยพบว่าบุคคลแรกที่รับความคิดลัทธิชีอะฮ์ในจังหวัดพัทลุงก็คือนายโรม่าน อรุณรังษี และในปี พ.ศ.2529 ได้เริ่มมีการพยายามเผยแพร่แนวความคิดนี้ขึ้นในหมู่พี่น้องมุสลิม จนกระทั่งปัจจุบันได้มีผู้เลื่อมใสยอมรับเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในหลายอำเภอ โดยเฉพาะในเขตอำเภอกงหราอันเป็นสถานที่ตั้งของสถาบันคารุชชะฮฺอรอฮ์ ศูนย์กลางเพื่อการเผยแพร่ใหญ่ของกลุ่มชีอะฮ์ในภาคใต้

ซึ่งพอสรุปอิทธิพลของชีอะฮ์ที่มีต่อสังคมมุสลิมจังหวัดพัทลุงออกเป็นด้านบวกและด้านลบได้ดังนี้ คือ

อิทธิพลด้านลบ

1. ทำให้เกิดการแตกแยก การทะเลาะวิวาทในเรื่องศาสนา
2. ทำให้เกิดการบิดเบือนในข้อมูลด้านต่างๆเกี่ยวกับอิสลาม ดังที่ปรากฏในหนังสือของกลุ่มชีอะฮ์เล่มต่างๆ
3. ทำให้เกิดข้อคลุมเคลือในเรื่องศาสนา
4. ทำให้เกิดความสับสนในหมู่พี่น้องมุสลิม และคนต่างศาสนา
5. ทำให้เกิดความแตกแยกในหมู่มุสลิมในจังหวัด

อิทธิพลด้านบวก

1. ทำให้เกิดการตื่นตัวในหมู่เยาวชนมุสลิมโดยทั่วไป
2. ทำให้มุสลิมชาวชุมชนะฮ์สนใจศึกษาเรื่องเกี่ยวกับชีอะฮ์มากขึ้น
3. ทำให้บรรดานักวิชาการชาวชุมชนะฮ์ได้กลับมาทบทวนบทบาทของตนเอง ในการคะวะฮ์ใหม่
4. ทำให้องค์กรด้านศาสนาจากต่างประเทศ คือมูลนิธิอัล-ฮะรอมีนแห่งซาอุดีอาระเบียสนใจและให้ทุนสร้างสถาบันการศึกษาด้านศาสนาของชาวชุมชนะฮ์ขึ้นในพื้นที่หมู่บ้านนาทุ่งโพธิ์คือโรงเรียนบำรุงอิสลามซึ่งห่างออกไปจากสถาบันคารุชชะฮ์อรอฮ์แค่เพียง 500 เมตรเท่านั้น พร้อมรับผิดชอบค่าเงินเดือนครู ค่าบริหารการจัดการทั้งหมด

5. ทำให้องค์กรด้านศาสนาจากต่างประเทศ คือองค์กรอหิยาอุตตุรุษแห่งประเทศไทย สนใจและให้ทุนสร้างสถาบันด้านการศึกษาและการสงเคราะห์แก่พี่น้องชาวชุมชนนะฮ์ซันในพื้นที่ หมู่บ้านทุ่งเหียง อำเภอตะโหนด ซึ่งอยู่ห่างจากที่ตั้งของมัสญิดญะวาดของชาวชีอะฮ์ประมาณ 800 เมตร

Thesis Title **Shi'ah : History Ideas and Influence on Muslim Society
in Pattalung Province**

Author **Mr. Ahmad Isan**

Major Program **Islamic Studies**

Academic Year **2004**

Abstract

This thesis aims to study the historical aspect as well as the influence of Shiah sect on the Muslim society in Patthalung province. The research is based significantly on the available documents and lectures on the topic. Besides, the researcher also conducted inquiries, interviews and observations.

The resulting research found that the concept of Shiah has its origin after the death of the Prophet Muhammad (Peace be upon him), founded by a group of companion of the prophet who paid respect towards Ali Ibn Abi Talib and having the idea that Ali was the right person to the post of Caliphate after the prophet.

In fact such political trend was originally a mere personal respect to Ali from a group of people. But when the majority of the selecting committee or shura committee selected Abu Bakr Ibn Abi Khuhafah to become a Caliph or leader, such political tide died down as everyone satisfied to be guided by the caliph and then solidarity and harmony were restored. Until that when the third Caliph, Usman ibn Affan, was assassinated, Ali who succeeded him and became fourth Caliph could not bring the murderer to justice. This caused unstatifaction to Muauiyah and Ibn Abi Sufyan who later separated leading to battles took place between the two side, one side was called Shiah Ali and another called Shiah Muawiyah. The two battles among Muslim brothers were called the battle of Jamal (656AD.) and the battle of Siffin (657 AD.)causing many death of the companions.

After Ali ibn Abi Ta. lib was assassinated in later period by a group of khawarij, his son, AI - Hasan, was selected to the caliphate, but not for long. Alltasan gave up the caliphate for Muawiyah ibn Abi Sufyan ,only that again Muslim solidarity and harmony were restored. But this situation could not last last long ai-Husain, another son of Ali ,was assassinated

tortured/y. at Karbala in Iraq in 680 AD. and the members of family were tortured, the respectful homage to the House of Ali ,Ahl al Bait, evoked and later this concept was mixed up with other religious belief such as God's soul resides in the body of their leaders or Imams, or Imam is free from sin, he can visualize unseen things. And could perform miracle. Later such religious beliefs evolved to become a religious sect of Shiah

The foundation of Shiah sect in Patthalung province has its origin from 2 major causes. Firstly it was the effect of (Political) revolution of Imam Komaini in Iran in 1979 and secondly cause it was a wide spread preaching of Shiah from Bangkok supported by the Embassy of Iran. The research found that the first person who adopted the idea of Shiah in Patthalung province was Rainan Arunrangsri and in 1986 efforts had been paid to spread the idea to other Muslim brothers. Until now their numbers increase in many districts particularly in Amper Kongra which is a founding place of Oar al - Shara Institute, a big centre for spreading south.

Positive and negative effects of the influence of Shiah on Muslim society in Patthalung province can be summarized as under

Negative effects

- 1 . It causes wide spread disparity and conflict about religious issues
2. There have been a lot of deviations in religious matters as appear in a number of Shiah's literature.
3. It creates doubts in religious issues.
4. It brings about social disorder within and outside Muslim community.
5. It causes wide spread disparity and conflict among Muslims in Pattalung .

Positive effects

1. It causes Islamic resurgence within Muslim youth.
2. It leads Sunni Muslim to learn more about Shiah.
3. It leads Sunni Muslim intellectuals to revise their role in the field of Oawah.
4. It could draw interest from International Religious Organization, Al-Haramai Foundation of Saudi Arabia. to give donation for the construction of Institute of Religious Study of Sunni Muslim in the village of Tungnapoe. that is Bamrung Islam School which is

situated nearby the institute of OarusSahra abQut 500 metres away. The Organization has been responsible for pay-roll of all teachers and all management and administrative

5. It could draw interest from International Religious Organization. Ihyaut Turas from Kuwait, to give donation for the construction of Institute for Study and Alleviation for Sunni Muslim Brothers in the village of Tungreang. Amper Tamod which is situated 800 metres away from Masjid Jawad which is belonged to Shiah group.

عنوان الرسالة الشيعية بنشأتهم وأفكارهم في المجتمع المسلم في ولاية فتلونج

الطالب أحمد إحسان
كلية الدراسات الإسلامية
العام الدراسي ٢٥٤٧ ب

مستخلص

تهدف هذه الرسالة إلى دراسة نشأة الشيعة وأثرهم في المجتمع المسلم في ولاية فتلونج، وقد اعتمد الباحث في دراسته على المراجع والمصادر المكتبية والمحاضرات العلمية، بالإضافة إلى الاستبانات والمقابلات والملاحظات.

واستطاع الباحث اقتطاف ثمرات الدراسة على النحو التالي: أن الشيعة من الناحية التاريخية نشأت بعد وفاة النبي صلى الله عليه وسلم، حيث رأى جماعة من الصحابة - رضوان الله عليهم - أن علي بن أبي طالب رضي الله عنه أولى بالخلافة بعد النبي صلى الله عليه وسلم، غير أكثر الصحابة من أهل الشورى إتفقوا على اختيار أبي بكر بن قحافة الصديق خليفة رسول الله صلى الله عليه وسلم، ثم أجمع المسلمون على بيعته بالسمع والطاعة له رضي الله عنه.

وعندما استخلف عثمان بن عفان رضي الله عنه، ثم قُتل رحمه الله تعالى، قام مقامه علي بن أبي طالب رضي الله عنه كخليفة راشد رابع، فكان معاوية بن سفيان رضي الله عنه لا يتلج قبله لعلي بن أبي طالب، لعدم استطاعته أن يأتي بالقاتل ويعاقبه، الأمر الذي أدى إلى افتراق صفوف المسلمين إلى فريقين والقتال بينهما، فأتباع علي بن أبي طالب رضي الله عنه يعرفون بـ "شيعة علي" وقد اقتتل الفريقان بصفين عام ٦٣٧هـ/٦٥٧م، وبالنهروان عام ٣٨هـ/٦٥٨م، ويعرف بـ "وقعة النهروان"، وقتل في هاتين الموقعتين كثير من الصحابة رضي الله عنهم أجمعين.

ثم قتل علي بن أبي طالب رضي الله عنه على أيدي الخوارج، فاستُخلف بعده ابنه الحسن بن علي بن أبي طالب رضي الله عنهما، ثم تنازل الحسن عن الخلافة لمعاوية بن سفيان، وكان هذا العام يسمى عام الجماعة، لاجتماع المسلمين فيه على إمام واحد بعد الفرقة، غير أن الوحدة الإسلامية لم تطل مدتها، حيث قتل الحسين بن علي رضي الله عنهما قتلاً عنيفاً في كربلاء في العراق عام ٦١هـ/٦٨٠م، وكان آل البيت يعانون معاناة شديدة بسبب معاملة بني أمية مما أدى إلى ظهور العصبية التعصب لآل البيت والدعوة لهم الأخرى، ثم تطور الأمر ليصبح عقيدة وسرعالها وقد اختلطت هذه العقيدة بعقيدة الباطلة، كعقيدة وحدة الوجود، والاعتقاد بعصمة الإمام ومعرفة

الأمور الغيبية، والاعتقاد السيئة بنسبة الخوارق والكرامات للإمام، قد أصبحت هذه العقائد فيما بعد عقيدة لمذهب الشيعة.

أما نشأة الشيعة في ولاية فتلونج، فتعود لسببين:

الأول: التأثير بالثورة التي قام بها الإمام الخميني في إيران عام ١٩٧٩م.

الثاني: دعوة جماعة من الشيعة الموجودين في بانكوك بمساندة سفارة إيران.

وأول من دعا إلى هذا المذهب في ولاية فتلونج السيد راي نان أرون رانج سي، في صفوف المسلمين في الولاية عام ٢٥٢٩ب، نلاحظ الآن ازدياد عدد الذين اعتنقوا هذا المذهب في دائرات متعددة، خاصة دائرة كونج را التي تقع فيها مدرسة دار الزهراء، وهي المركز الرئيسي لنشر مذهب الشيعة في جنوب تايلاند.

وقد نشرت شيعة فتلونج أفكارا وعقائد مخالفة لما عليه المسلمون في فتلونج أو المسلمون في تايلاند من عقيدة أهل السنة والجماعة، فأدى ذلك إلى معارضتهم لهؤلاء الشيعة، سواء كانت هذه المعارضة من قبل علماء الدين أو من عامة المسلمين.

ويمكن حصر آثار الشيعة الإيجابية والسلبية على مسلمي فتلونج في التالي:

أولاً: الآثار السلبية

- ١- الافتراق والجدال في المسائل الدينية.
- ٢- انحراف معلومات عن الإسلام، كما هو واضح في كتبهم.
- ٣- وقوع الشبهات في المسائل الدينية.
- ٤- سوء الفهم للإسلام وتعاليمه في صفوف المسلمين وغيرهم.
- ٥- وقوع الخصومة والاختلاف بين مسلمي فتلونج.

ثانياً: الآثار الإيجابية

- ١- ظهور النهضة الإسلامية في صفوف شباب المسلمين.
- ٢- نفت أنظار أهل السنة والجماعة وجذب انتباههم للدراسة عن شيعة.
- ٣- مراجعة أهل السنة والجماعة لخططهم الدعوية من أجل لحفورة هذه الجماعة الاستراتيجية الجديد.

٤- إلتفات مؤسسة الحرمين بالمملكة العربية السعودية لهذه الخطورة، فقامت برفع أموال ضخمة لبناء المدرسة الدينية لأهل السنة والجماعة في قرية "ناتونج فوء" وسميت بـ "مدرسة بمرونج الإسلام" التي تقع بالقرب من مدرسة دار الزهراء، بحوالي ٥٠٠ متر فقط، وتعهدت الجمعية بمنح الرواتب الشهرية للمدرسين، وإدارة المدرسة.

٥- انتباه جمعية إحياء التراث الإسلامي بالكويت لهذه الخطورة فقامت بمنح مبالغ من المال لبناء المدرسة الدينية والمساعدات المالية للمسلمين من أهل السنة والجماعة في دائرة تأمود الواقعة بقرب مسجد الإمام الجواد للشيعة بـ "٨٠٠ متر".